

AAVO KOKK: Kui õhtuti põlevad tuled [\(48\)](#)

Eesti Päevaleht

12. veebruar 2003 00:00

Olete märganud kunagi sellist asja – ametlik tööpäev on ammu läbi, kuid tuled põlevad, inimesed askeldavad ja töö keeb?

Kui pole märganud, siis pole teil vedanud, sest te pole töötanud kiiresti arenevas organisatsioonis. Kui olete märganud, siis teate ka kindlasti, et sellist ületunnitööd ei tehta ülemuste käsul. Seda ei teha ka siis, kui oma töödega muidu hakkama ei saada. Seda tehakse siis, kui õhkkond on lahe ja töö mõnus.

Seisma jäänud organisatsioonide elustamise protsessis on vabatahtliku ületunnitöö juurde jõudmine esimene märk, et vanakesele hakkab uuesti elu sisse tulema. Hiljuti ostis näiteks Hansapank Leedu Hoiupanga. Üks Vilniuses Hoiupangas mitu kuud töötanud eestlane kirjeldas asja just nii. Alguses oli õhtuti panga ees parklas vaid eestlastest ülemuste autod. Mõne aja pärast jäid sinna pikemaks seisma ka leedulaste autod ja umbes pool aastat pärast reformide algust oli asi juba selgelt teistpidi – enne läksid töölt eestlased ja leedulased jäid veel tunniks või paariks.

Mõned nädalad tagasi sattus mulle kätte üks uuring, mis selgitab seda vabatahtlike ületundide nähtust. Uuringu on teinud London Business Schooli professor Babis Mainemelis. Tema on uurinud ajaükskõiksust ja täheldanud, et teatud olukordades unustavad inimesed ennast tööle ja teevad tööd tõhusamalt ja rõõmsamalt kui muidu. Selline olukord tekib siis, kui inimestele ei avaldata survet, tööülesandes pole vasturääkivusi, töö on sisukas ja inimesed saavad tegutseda iseseisvalt. Mainemelis nimetab sellist meeleseisundit ajaükskõiksuseks.

Mainemelise käsitluses on ajaükskõiksus natuke müstiline nähtus. Organisatsioonid võivad kergesti tekitada inimestes ajaükskõiksust, kuid mitte alati ei tekita see piisavat tööinspiratsiooni ja uusi ideid. Asjad võivad hoopis hullemaks minna, sest ületada tuleb suur vastuolu.

Iga organisatsioon peab midagi tegema ära tähtjaks. Seega peab nõudma tähtaegadest kinni pidamist. Kuid see võib tekitada inimestes tunnet, et aeg jookseb käest, nad ei jõua – kogu saavutatud ajaükskõiksus on kadunud ning tulemused halvenevad. Samas peaks ajaükskõiksuse abil tekkinud pidev töövoog tagama, et kõik tähtjad pikemas plaanis ka täidetakse. Kuid kas kõik organisatsioonid suudavad selle ära oodata?

Väikese positiivse laenu saab selle kreeka nimega professori ideedest ikkagi – ära muretse aja ja töö tulemuse pärast, lihtsalt tegutse ja naudi tegevust. Küll siis tulevad ka tulemused.